O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor

F.S. Sharipov

2024 yil " " 08

BOSHQARUV MOLIYASI

FANI BO`YICHA

SILLABUSI

Magistratura bo`limi uchun

Bilim sohasi: 400 000 - Biznes, boshqaruv va huquq

Ta’lim sohas: 410 000 - Biznes va boshqaruv

Magistratura mutaxassisligi: 70410501- Moliya

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Magistratura bo`limi uchun
70410501- Moliya

Fan nomi:	**Boshqaruv moliyasi**
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	BOM1105
Yil:	1
Semestr:	1
Ta`lim shakli:	Kunduzgi
Mashg`ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	150
Ma`ruza	30
Amaliy mashg`ulotlar	30
Laboratoriya mashg`ulotlar	-
Seminar	-
Mustaqil ta`lim	90
Kredit miqdori	5
Baholash shakli:	Test
Fan tili:	O`zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	"Boshqaruv moliyasi" fanini o'qitishning maqsadi - davlat moliyasining to'g'ri va oqilona tashkil etilishi, nafaqat, mamlakat makroiqtisodiy barqarorligini ta'minlashga xizmat qilishini, balki xujalik sub'ektlarining iqtisodiy faoliyatiga har tomonlama ta'sir etish orqali mamlakatning iqtisodiy yuksalishiga olib kelishini va bu xolat, uz navbatida mamlakat moliya tizimi barkarorligida muxim urin tutishini urgatish hamda ularni amaliyotda tatbik etish kunikmasini hosil kilishdan iborat.

Fanni o`zlashtirish uchun zarur boshlang`ich bilimlar	
1	Moliya FINASC06
2	Davlat byudjeti STABUD04
3	Moliyaviy nazorat FINCON08
4	Moliyaviy risklar nazariyasi FINRIS06

Ta`lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jixatidan:
TN1	boshqaruv moliyasining ilmiy va huquqiy asoslari: funksiyalari va tashkil etishning xususiyatlaridan foydalanish;
TN2	iqtisodiyotni davlat tomonidan moliyaviy tartibga solish masalalarini aniqlash va tahlil qilish;
TN3	davlat-xususiy sherikchilik asoslaridan samarali foydalanish;
TN4	davlat ulushi mavjud bulgan korxonalar moliyaviy resurslarini boshqarish: shakllanishi va foydalanish;
TN5	O'zbekiston byudjet tuzilmasi va byudjet jarayonini tashkil etishdagi dolzarb vazifalarning nazariy va amaliy jihatlarini shakllantirish.
	Ko`nikma jixatidan:
TN6	Respublika va mahalliy byudjet daromadlari barkarorligini ta'minlash masalalari;
TN7	Respublika va mahalliy byudjet harajatlari taksimlash va ulardan samarali foydalanish masalalari;
TN8	boshqaruv moliyasi va qarzini boshqarish masalalari;
TN9	byudjetdan tashqari davlat maqsadli jamg'armalarning ijtimoiy iqtisodiy rivojlanishdagi urni;
TN10	pensiya jamg'armasi va undan samarali foydalanish yullari;
TN11	iqtisodiy islohotlarni yanada chuqurlashtirish, uning ko'lamini kengaytirish bilan bog'liq masalalarning yechimini topishning nazariy va amaliy jihatlarini tahlil etish malakasiga ega bo'ladi;
TN12	bandlikni qo'llab-quvvatlash davlat jamg'armasini daromad va harajatlari taxlil qiladi.

	Fan mazmuni	Soat
	Mashg'ulotlar shakli: Ma'ruza(M)	
M1	Davlat moliyasining asosiy bug`inlari.	2
M2	Mahalliy moliya	2
M3	Davlat moliyasini iqtisodiy faoliyatni muhim yo'nalishlari va iqtisodiy funksiyalarini belgilashdagi ahamiyati	2
M4	Korxonalarning moliyaviy munosabatlari va ularning harajatlar tarkibi	2
M5	Respublika va mahalliy byudjet daromadlari barqarorligini ta'minlash masalalari	2
M5.1	Respublika byudjetining iqtisodiy ahamiyati va uning davlat byudjetidagi o'rni	2
M5.2	Respublika va mahalliy byudjetlarning daromadlari va ularni tarkibi	2
M6	**Respublika va mahalliy byudjet harajatlari taqsimlash**	

	va ulardan samarali foydalanish masalalari	
M6.1	Respublika byudjeti harajatlari va ularning samaradorligini oshirish yo'llari	2
M6.2	Mahalliy byudjetlar harajatlar va ularning samaradorligini oshirish yo'llari tarkibi	2
M7.1	Byudjetdan tashqari jamg'armalarning zarurligi, mohiyati va o'ziga xos xususiyatlari	2
M7.2	Byudjetdan tashqari jamg'armalarning asosiy maqsadi	2
M8	Tadbirkorlik faoliyatini qo'llab quvvatlash davlat jamg'armasi daromadlari va harajatlari	2
M9	Xalq ta'limi vazirligi huzuridagi Respublika maqsadli kitob jamg'armasi daromadlari va harajatlari	2
M10	Davlat aktivlarini boshqarish, transformatsiya qilish va hususiylashtirish jamg'armasining daromadlari va harajatlari	2
M11.1	Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasining tashkiliy va huquqiy asoslari	2
M11.2	Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasi daromadlari va harajatlari	2
	Jami	30
	Mashg'ulotlar shakli: Amaliy mashg'ulot (A)	
A1	Davlat moliyasining asosiy bug`inlari.	2
A2	Mahalliy moliya	2
A3	Davlat moliyasini iqtisodiy faoliyatni muhim yo'nalishlari va iqtisodiy funksiyalarini belgilashdagi ahamiyati	2
A4	Korxonalarning moliyaviy munosabatlari va ularning harajatlar tarkibi	2
A5	**Respublika va mahalliy byudjet daromadlari barqarorligini ta'minlash masalalari**	
A5.1	Respublika byudjetining iqtisodiy ahamiyati va uning davlat byudjetidagi o'rni	2
A5.2	Respublika va mahalliy byudjetlarning daromadlari va ularni tarkibi	2
A6	**Respublika va mahalliy byudjet harajatlari taqsimlash va ulardan samarali foydalanish masalalari**	
A6.1	Respublika byudjeti harajatlari va ularning samaradorligini oshirish yo'llari	2
A6.2	Mahalliy byudjetlar harajatlar va ularning samaradorligini oshirish yo'llari tarkibi	2
A7.1	Byudjetdan tashqari jamg'armalarning zarurligi, mohiyati va o'ziga xos xususiyatlari	2
A7.2	Byudjetdan tashqari jamg'armalarning asosiy maqsadi	2
A8	Tadbirkorlik faoliyatini qo'llab quvvatlash davlat jamg'armasi daromadlari va harajatlari	2
A9	Xalq ta'limi vazirligi huzuridagi Respublika maqsadli kitob	2

	jamg'armasi daromadlari va harajatlari	
A10	Davlat aktivlarini boshqarish, transformatsiya qilish va hususiylashtirish jamg'armasining daromadlari va harajatlari	2
A11.1	Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasining tashkiliy va huquqiy asoslari	2
F11.2	Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasi daromadlari va harajatlari	2
	Jami	30

№	Mustaqil ta'lim (MT)	Ajratil-gan soat
MT1	Iqtisodiy usish strategiyasi va davlat moliyasini sog`lomlashtirish	4
MT2	Davlat byudjetining funksiyalari va ularning jamiyatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda tutgan urni	4
MT3	Respublika byudjetining iqtisodiy ahamiyati va uning davlat byudjetidagi urni	4
MT4	Mahalliy bydjetlarning daromadlari manbalari	4
MT5	Ijtimoiy siyosatning yunalishlari va vazifalari	4
MT6	Boshqaruv moliyasining xozirgi zamon xususiyatlari va ustivor vazifalari	4
MT7	Mahalliy byudjetlar mablag`laridan okilona foydalanishning xozirgi zamon muammolari va yechimlari	4
MT8	O'zbekiston Respublikasining tiklanish va taraqqiyot jamg`armasi investitsion loyixalari	4
MT9	Keyns moliyaviy konsepsiyasining asosiy g'oyasi.	4
MT10	Neokeynschilar nazariyalarining moliyaviy jihatlari.	4
MT11	Yangi klassik nazariyalarning moliyaviy jihatlari	4
MT12	Mahalliy, mintaqaviy va ijtimoiy muammolarni xal qilishda davlat moliyasining ahamiyati.	4
MT13	Mahalliy ekologik muammoli ob'ektlar va ularni moliyalashtirish manbalari.	4
MT14	Xududiy ekologik mintaqalar va ularning moliyaviy ta'minoti.	4
MT15	Davlat ekologik muammolarini bartaraf etishda davlat moliyasining rolini oshirish yullari.	4
MT16	Davlat va munitsipal korxonalarning o'z mablag``lari tarkibi.	4
MT17	Mahalliy byudjetlar harajatlarining samaradorligini oshirish masalalari.	4
MT18	Xalqaro moliyaviy tashkilotlarning O'zbekiston Respublikasi bilan hamkorligining natijalari.	4
MT19	Ishsizlik bo'yicha berilayotgan nafaqalarni moliyalashtirish.	2
MT20	Tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash davlat jamg'armasi tomonidan ko'rsatiladigan moliyaviy yordam shakllari.	4

MT21	Tadbirkorlik faoliyatini qo'llab quvvatlash davlat jamg'armasi nizomi, daromadlar manbasi va harajatlar yo'nalishlari.	4
MT22	Yuridik shaxslarning kapital harajatlarini qoplashga byudjet transfertlari.	4
MT23	Byudjetdan tashqari jamg'armalarning tashkil etishning hozirgi kundagi dolzarbligi	4
	JAMI:	90

	Asosiy adabiyotlar
	Shernayev A. A., Jiyanova N. E. Davlat moliyasini boshqarish: Darslik./ - T.: "IQTISOD-MOLIYA", 2019. - 380 s
2	Жиянова Н. Э."Управление Государственныи финансаи". Учебно-Аетодический коАплекс./ - Т.: ТФИ, 2019. - 389 с
3	Жиянова Н. Э. Управление государственныи финансаи. Учебное пособие. / - Т.: "ИҚТИСОД-АОЛИЯ", 2019. - 384 с
4	Жиянова Н. Э. Управление государственныи финансаыи: Учебник./ - Т.: "ИКТИСОД-АОЛИЯ", 2019. 444 с
5	Жиянова Н. Э., ТашАатова Р. Г. Бюджетно-налоговая политика. Учебное пособие./ - Т.: "ИҚТИСОД-АОЛИЯ", 2019. - 216 с
6	Nuritdinova V., Sharapova M. Moliyaviy nazorat: Darslik./ - T.: "IQTISOD-MOLIYA", 2019 - 492 b.
	Qo'shimcha adabiyotlar
1	O'zbekiston Resrublikasi Konstitutsiuasi. O'zbekiston Resrublikasi qonun hujjatlari turlami, 2014-u.,16-son 176-modda
2	O'zbekiston Respublikasining — Byudjet kodeksi, URQ-360-son.// O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari tuplami, 2013-y., 52-1-son
3	O'zbekiston Respublikasining 2019 yil 30 dekabrdagi №URQ-599 "O'zbekiston Respublikasining Soliq kodeksiga o`zgartish va qo`shimchalar kiritish to'g'risida"gi" Qonuni;
4	O'zbekiston Resrublikasi Rrezidentining 2017-uil 7-fevraldagi "O'zbekiston Resrublikasini yanada rivojlantirish buyicha Xarakatlar strategiyasi to'g'risida"gi RF-4947-son Farmoni, // O'zbekiston Resrublikasi qonun hujjatlari turlami, 2017-u., 6-son, 70-modda.
5	www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasining hukumat portali.
6	www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
7	www.mf.uz - O'zbekiston Respublikasi Moliya Vazirligi rasmiy sayti.
8	www.cbu.uz - O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki.

Magistrning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a)5 baxo olish uchun magistrning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

>fanning moxiyati va mazmunini tuliq yorita olsa;
>fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yul quymasa;
>fan buyicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy axamiyati haqida aniq tasavvurga ega bulsa;
>fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
>berilgan savollarga aniq va lunda javob bera olsa;
>konspektga puxta tayyorlangan bulsa;
>mustaqil topshiriqlarni tuliq va aniq bajargan bulsa;
>fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni tuliq uzlashtirgan bulsa.

b)4 baxo olish uchun magistrning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

>fanning moxiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yul quymasa;
>fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bulsa;
>fan buyicha berilgan vazifa va topshiriklarni o'quv dasturi doirisida bajarsa;
>fan buyicha berilgan savollarga gugri javob bera olsa;
>fan buyicha konspektini puxta shakllantirgan bulsa;
>fan buyicha mustaqil topshiriqlarni tuliq bajargan bulsa;
> fanga tegishli konunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni uzlashtirgan bulsa.

v)3 baxo olish uchun magistrning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

>fan haqida umumiy tushunchaga ega bulsa;
>fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yul quyilsa;
>bayon qilish ravon bulmasa;
>fan buyicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
>fan buyicha matn puxta shakllantirilmagan bulsa.

g)quyidagi hollarda magistrning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baxolanishi mumkin:

>U fan buyicha mashgulotlarga tayorgarlik kurilmagan bulsa;
>fan buyicha mashgulotlarga doir xech qanday tasavvurga ega bulmasa;
>U fan buyicha matnlarni boshqalardan kuchirib olganligi sezilib tursa;
>fan buyicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yul quyilgan bulsa;
>fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
>fanni bilmasa.

Agar magistr hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi.
0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho, 70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho

FAN O‘QITUVCHISI TO‘G‘RISIDA MA’LUMOT

Muallif:	Ernazarov Nuriddin Elamonovich iqtisodiyot fanlari bo`yicha falsafa doktori (PhD)
E-mail:	n.ernazarov@gmail.com
Tashkilot:	Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, “Moliya” kafedrasi
Taqrizchilar:	**I.Salamov** – SamVMI “Chorvachilikda iqtisodiy samaradorlik va buxgalteriya hisobi” kafedrasi dotsenti, i.f.n. **O.X.Oqbo‘tayev** – Samarqand viloyat Iqtisodiyot va moliya bosh boshqarmasi boshlig‘i o‘rinbosari

Mazkur Sillabus institut o‘quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 29 08 dagi 1 -sonli yig‘ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№5-09-26/1)

Mazkur Sillabus “Moliya” kafedrasining 2024 yil 26 08 dagi 1 -sonli yig‘ilish bayoni bilan maqullangan.

O‘quv-uslubiy boshqarmasi boshlig‘i — I.E.Shodmonov

Magistratura bo`limi boshlig‘i — SH.Sultonov

Kafedra mudiri — I.R.Zaynalov

Tuzuvchi — N.E.Ernazarov